704/04

Den 30. august 2004 blev i sag nr. 62.467:

xxxxx xxxxxxxxx xx
xxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxx xxx xxxxxxxxxx
xxxx xxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstagerne, der har husejerforsikring i Tryg Forsikring A/S, klager over størrelsen af den af selskabet tilbudte erstatning i forbindelse med en anmeldt brandskade.

Klagerne gør over for nævnet gældende, at selskabet uberettiget har fragået et givet tilsagn om at yde en kontanterstatning svarende til den opgjorte nyværdierstatning, og har til støtte herfor bl.a. henvist til drøftelser med selskabets taksator omkring erstatningsopgørelsen samt skrivelse af 29/7 2003 fra selskabet til klagerne, hvori selskabet vedkender sig at ville betale fuld erstatning. På baggrund heraf gør de gældende, at selskabet ikke er berettiget til at opgøre erstatningen på grundlag af salgsvurderingen. Endelig kræver klagerne erstatningen forrentet i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Selskabet har ved skrivelse af 10/11 2003 til nævnet redegjort for sagen således:

> "Af klagen fremgår, at vores kunde ønsker nævnets stillingtagen til, om vi kan forpligtes til at udbetale kontanterstatning med tillæg af renter efter forsikringsaftalelovens § 24.
>
> …
>
> Vores kundes hus nedbrænder den 9. juni 2003. Den 18. juni 2003 besigtiger taksator skaden, som vurderes som en totalskade. Skaden opgøres efterfølgende af tak-

sator til i alt 1.509.170 kr.. Dette skriver vi til vores kunde den 2. juli 2003 (bilag 2). Samtidig gøres underforsikring gældende, fordi forsikringen er blevet indtegnet med et for lille areal og vores kunde vil derfor få en reduceret erstatning på i alt 1.101.909 kr.

Den 3. juli modtages brev fra vores kunde af 30. juni 2003 (bilag 3), som har krydset vores brev af 2. juli (bilag 2). I brevet anmodes om påbegyndelse af udbetaling af erstatningsbeløb med tillæg af renter efter forsikringsaftalelovens § 24.

Herefter korresponderes med vores kunde omkring underforsikringen. Denne korrespondance afsluttes ved vores brev af 29. juli 2003 …, hvor vi skriver til vores kunde, at han vil få fuld erstatning.

Den 4. august 2003 ringer vores kunde og forespørger til muligheden for at få en kontanterstatning i stedet for nyværdierstatning. I den forbindelse får han oplyst, at det godt kan lade sig gøre, men i så fald skal taksator lave en ny opgørelse da en kontanterstatning ikke er det samme som en nyværdierstatning (genopførelseserstatning). Der gives i den forbindelse intet tilsagn om at kontanterstatningen skulle svare til den opgjorte nyværdierstatning.

Taksator går derfor i gang med at opgøre kontanterstatningen. Til brug for dette, anmoder vi Nybolig om en vurdering af bygningens handelsværdi den 7. august 2003 (bilag 5), da forsikringsbetingelserne stiller dette som maksimum for en kontanterstatning. Vores kunde bekræfter i øvrigt selv, at taksator har anført at handelsværdien var af betydning for opgørelsen jf. klagebrevet, side 2, 4. afsnit.

Den 4. september 2003 modtager vi vurderingen fra Nybolig (bilag 6) og tilbyder på den baggrund ved brev af 5. september (bilag 7) en kontanterstatning på kr. 1.000.000 eller en nyværdierstatning (genopførelseserstatning) på nu 1.537.555 kr. (Beløbet er hævet fordi der i det oprindeligt fastsatte beløb ikke var medtaget haveanlæg, brændeovn samt eget arbejde i forbindelse med rydning af brandtomten.)

Den 10. september 2003 modtager vi vor kundes brev af 7. september (bilag 8), hvori nyværdierstatning (genopførelseserstatning) vælges uden præjudice, ligesom det præciseres, at man ønsker renter efter forsikringsaftalelovens § 24 fra den 23. juni 2003.

Den 22. september 2003 (bilag 9) skriver vi til vores kunde og bemærker blandt andet, at der på intet tidspunkt er givet tilsagn om, at der kunne udbetales en kontanterstatning svarende til det beløb, som nyværdierstatningen (genopførelseserstatning) er opgjort til. Vi bemærker også, at vi ikke mener, at vores kunde har et rentekrav, når der er tale om en nyværdierstatning.

Ved brev af den 1. oktober 2003 svarer vores kunde os med et brev bilagt udkast til klage til ankenævnet.

Den 6. oktober 2003 sender vi en ny opgørelse til kunden, hvor alle forhold er medtaget (bilag 10). Taksator holder derpå møde med entreprenøren den 8. oktober og med vores kunde den 17. oktober, hvor alt gennemgås. Da mødet afsluttes, har taksator opfattelsen af, at alle spørgsmål er besvarede, og at der herefter ikke skulle være udestående mellem os og vores kunde.

Den 23. oktober modtager vi kopi af vore kundes klage.

Den 28. oktober sender vi en opdateret erstatningsopgørelse efter mødet den 17. oktober (bilag 11). Opgørelsen beløber sig til i alt 1.870.775 kr.

Det kan yderlige oplyses, at byggeriet er gået i gang i oktober, og at der kun er et ejerpantebrev på ejendommen.

Sagens genstand

Vi har gennemgået klagen og har været i tvivl om, hvad vores kunde ønsker at opnå eftersom byggeriet vil være mere eller mindre færdigt før end, der kan ligge en afgørelse fra nævnet. Det vil således ikke give nogen mening at påstå kontantbetaling udbetalt.

Vi har derfor kontaktet vores kunde og har i den forbindelse fået oplyst, at det vores kunde ønsker er renter efter forsikringsaftalelovens § 24.

Under alle omstændigheder vil vi kort knytte et par bemærkninger til forholdet omkring kontanterstatning.

Krav på kontanterstatning opgjort som nyværdierstatning

Der er korrekt, at vi har givet tilsagn om kontanterstatning, men vi har på intet tidspunkt givet tilsagn om, at kontanterstatningen skulle opgøres på anden måde, end hvad forsikringsbetingelserne foreskriver.

…

Renter af nyværdierstatningen

Vores kunder ønsker renter af nyværdierstatningen i henhold til forsikringsaftalelovens § 24 fra den 30. juni 2003 at regne.

Hertil har vi følgende bemærkninger:

…

Ifølge forsikringsaftalelovens § 24 forfalder et erstatningskrav 14 dage efter, at selskabet har fået de nødvendige oplysninger til at opgøre erstatningen.

Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at man fastsætter et andet forfaldstidspunkt i forsikringsbetingelserne jf. fx Ugeskrift for retsvæsen 1996, side 413 H (bilag 12) bortset fra de i forsikringsaftalelovens § 24, stk.3 nævnte tilfælde.

Af de gældende forsikringsbetingelser (bilag 1) fremgår, at, at nogle betingelser skal være opfyldt, før erstatning kommer til udbetaling. Vedrørende nyværdierstatning gælder således blandt andet, at erstatningen først udbetales, når det beskadigede er retableret eller repareret. Vi henviser i det hele til betingelserne i afsnit 2, punkt 3, stk. 3, sidste punktum (bilag 1 side 11).

For så vidt angår nyværdierstatning fraviger forsikringsbetingelserne således forsikringsaftalelovens § 24, idet erstatningen først forfalder, når det beskadigede er reetableret eller repareret jf. betingelserne afsnit 2.3, 3, afsnit (bilag 1, side 10).

Konkret betyder det, at der ikke kan fremsættes noget rentekrav, før reetablering er sket."

Klagerne har efterfølgende ved skrivelse af 27/11 2003 til nævnet anført:

"Ad 1) Kontanterstatning

På grund af den af Tryg påståede underforsikring drøftedes spørgsmålet om kontanterstatning af genopførelsesomkostningerne allerede under de første møder med Trygs taksator O.S. På dette tidspunkt havde vi oplyst, at der ikke var pantegæld i ejendommen.

…

Af mine notater fremgår, at under et møde med taksator d 7. august 2003 oplyste O.S., at han ville udbetale det opgjorte beløb kontant, forudsat, at beløbet ikke oversteg ejendommens handelsværdi. Da handelsværdien af ejendommen af os blev anslået til at være langt større end den opgjorte brandskadeerstatning, gav det os ikke anledning til at kræve dette nærmere uddybet. Det blev på intet tidspunkt drøftet, at skaden skulle opgøres efter andre principper end reglerne for genopførelseserstatning.

Af samme notater under 6. august fremgår, at R.L. telefonisk havde oplyst, at hun var imødekommende og positivt indstillet overfor at lade erstatningssummen udbetale kontant. I denne samtale nævntes intet om 'handelsværdi'.

Ligeledes af mine notater kan jeg se, at jeg i perioden indtil 4. september ugentligt havde rykket Tryg for kontanterstatning og renter, og at en telefonsamtale først denne dato gav indtryk af 'ugler i mosen', da man ikke ønskede at følge taksatorens opgørelse og nævnte en begrænsning til '*handelsprisen*', hvilket i øvrigt ikke blev nærmere præciseret.

Først med Trygs brev dateret 5. september 2003 (bilag 7) fik vi besked om, at '*ejendommens værdi*' inden brandskaden var kr. 2,5 mio., men at en kontanterstatning ik-

ke kunne overstige kr. 1 mio. ansat til værdien af den nedbrændte bygning, fastslået skønsmæssigt ved almindelig subtraktion af grundens værdi umiddelbart før brandskaden med henholdsvis uden bygningen. Nu var det altså *bygningens værdi* og ikke *ejendommens*, som var genstanden for erstatningen.

Som det vil ses af gennemgangen af kommunikationen med Tryg, har det på intet tidspunkt været drøftet, at bygningen ikke skulle genopføres. Oprindeligt anerkendte taksator O.S. kontantudbetaling af den opgjorte erstatning til brandskadens retablering. Senere d 7. august 2003 modificerede han dette med en begrænsning til *ejendommens handelsværdi*, der reduceres yderligere i brevet af 5. september 2003 (bilag 7) til *bygningens værdi*. Tryg har således ikke benyttet entydige udtryk under sagsbehandlingen, hvorfor det har været vanskeligt at forstå, hvori begrænsningen bestod. Ligeledes har det gjort det vanskeligt at forstå, at kontanterstatningen skulle følge opgørelsesprincipperne til *erstatning, der ikke ønskes anvendt til genopførelse* jfr. Betingelsernes afsnit 2, 3, 6 par. (bilag 1), hvortil Tryg på intet tidspunkt havde henvist.

At Tryg selv kan se, at det har været vanskeligt at følge taksators og sagsbehandlernes oplysninger, fremgår da også klart af beklagelsen fremsat i Trygs brev af 22. september 2003 (bilag 9).

Efter almindelige aftaleretlige principper må den oprindelige aftale med taksatoren stå ved magt. At taksatoren havde fuldmagt til at binde Tryg fremgår af den førte korrespondance. Tryg har derfor iht. aftalen haft pligt til at udbetale kontanterstatning med tillæg af renter jf. FAL § 24 senest fra d 1. juli 2003, hvor skaden kunne have været anerkendt og endeligt opgjort af Tryg, og indtil betaling finder sted.

Samme resultat nås i øvrigt, hvis den af Tryg udviste passivitet i behandlingen af kontanterstatningsspørgsmålet og rentetilskrivning iht. FAL § 24, lægges til grund.

<u>Ad. 2) Renter af erstatningen.</u>

Trygs forsikringsbetingelser nr. 5022 (bilag 1) er fra august 1982 og dermed forældede, idet de ikke er tilpasset Finanstilsynets minimumsbetingelser for bygningsbrandforsikring jfr. bkg. 647 af 22. juli 1992. De er formentlig endda ulovlige.

Tryg har opgjort bygningserstatningen på grundlag af en opdeling af skaden på 3 enheder, henholdsvis hovedhus, veranda og drivhus, hvilket ikke ses aftalt i forsikringsvilkårene. Skaden skal efter forsikringsaftalen opgøres under et, i hvert fald i dette tilfælde, hvor den nedbrændte bygning fremstod som en sammenbygget enhed med fælles fundament og fællesmure.

Trygs taksator har anerkendt at der er tale om en totalskade på hovedhus og drivhus, men har for verandaen kun villet dække skaden partielt. Restværdierstatningen og genopførelsesomkostningerne for verandaen er således ikke blevet anerkendt af Tryg.

Da der for verandaen kun ydes delvis erstatning (reparation) må hele bygningsskaden behandles som en partiel skade, da den samlede erstatning ikke yder den fulde dækning for følgerne efter brandskaden på den forsikrede bygning.

At skadesopgørelsen ikke har den store relevans nu, skyldes at vi af tidsmæssige grunde følte os tvunget til at acceptere et forlig, bla. fordi Tryg ikke besvarede vort ønske om at lade erstatningen opgøre efter forsikringsaftalens voldgiftsregel jfr. anmodningen i vort brev af 23. juli 2003 (bilag C).

Forsikringsaftalelovens § 24 må for forbrugerforsikringer anses som beskyttelsespræceptiv, hvorfor en fravigelse må kræve en særlig tydeliggørelse i forsikringsvilkårene.

…

Konklusion:

…

Måtte Ankenævnet komme til det resultat, at der ikke har været aftalt kontanterstatning, hvad vi altså mener klart har været resultatet af de førte drøftelser med taksator

og sagsbehandlere, så skal der alligevel betales renter af erstatningsbeløbet iht. FAL § 24, fordi,

a) Den forbrugerpræceptive FAL § 24 ikke er blevet fraveget på en tydelig måde i Trygs forsikringsbetingelser,

b) Der ikke er pantegæld i ejendommen, og

c) Brandskaden er opgjort til en partiel skade og der bliver i øvrigt ikke betalt fuld erstatning jfr. rateberegningen."

Klagerne har endvidere i ovennævnte skrivelse udtrykt deres utilfredshed med selskabets sagsbehandlingstid.

Heroverfor har selskabet ved skrivelse af 19/12 2003 til nævnet anført:

"1. Kontanterstatning

Efter vores vurdering fremgår det klart af forsikringsbetingelserne, hvordan erstatningen opgøres i forbindelse med en dækningsberettiget skade.

Det er vores kunde, der har bevisbyrden for, at der fra en eller flere af vores medarbejdere skulle være givet tilsagn om dækning, der strider mod vores forsikringsbetingelser og fast forsikringspraksis i øvrigt.

Som skrevet flere gange fastholder vi, at der på intet tidspunkt er givet tilsagn fra nogen af vores medarbejdere om, at det beløb, som taksator har opgjort nyværdierstatningen til, skulle kunne udbetales kontant.

Inden klagen er vores kunder blevet oplyst om dette flere gange så vel mundtligt som skriftligt, hvilket også fremgår af den fremlagte korrespondance.

Vores kunde har også gjort et par bemærkninger om passivitet. Det bestrides ganske, at der skulle være udvist passivitet fra vores side i denne relation.

At vores kunde mener, at vi ikke altid har besvaret den række af spørgsmål, som han har rejst i breve, pr. telefon og sideløbende på møderne mellem vores kunder og taksator, så hurtigt, som han kunne ønske det, er et andet spørgsmål.

2. Renter

Vores kunde har anført nogle bemærkninger til de forsikringsbetingelser, der er en del af den forsikringsaftale, som vi har indgået med ham.

Vi skal ikke kommentere dette nærmere. Vi bemærker alene, at den forfaldsbestemmelse, som er i betingelserne i denne sag, er ganske sædvanlige for de forsikringsbetingelser, som gælder på nytegnede bygningsforsikringer - også i dag.

Vores betingelser 5022 svarer således fuldstændig til de 'normal forsikringsbetingelser' som er gennemgået i Jørgen Gawinetski og Henning Jønssons bog, Husejerforsikring - en kommentar, 2. udgave, side 180 ff.

Vores kunde henviser også til minimumsbetingelser for forsikringsselskabers tegning af bygningsbrandforsikring. Vi vedlægger i denne forbindelse kopi af gældende bekendtgørelse nr. 856 af 21. oktober 2002, hvoraf dækningsomfanget i fremgår af § 3.

Omkring tydeligheden af forfaldsbestemmelsen, kan den næppe være mere klar: '*Erstatningen udbetales, når det beskadigede er reetableret eller repareret*'. Det ses ikke, hvad der i denne sætning er uklart.

Omkring erstatningsberegningen, så korrigerer vi gerne denne, hvis den måtte vise sig at være fejlagtig. Men en sådan eventuel utilsigtet fejl fører ikke til, at en totalskade pludselig skal opfattes som partiel.

I øvrigt er kendelsen i AK 54.259 (bilag 14) konkret og ikke så klar, at man kan tage den til indtægt for et generelt princip om, at alle partielle bygningserstatninger skal forrentes fra opgørelsestidspunktet. Der ses heller ikke generelt at være reale grunde, der tilsiger dette.

Til slut skal det igen fremhæves, at renter er en økonomisk kompensation for den tid, man har måttet vente på at få sine penge. Vores kunder har på intet tidspunkt haft et

likviditetstab, fordi der ikke har været noget pengekrav i og med nyværdierstatning er blevet valgt.

De renter, som vores kunder i givet fald skulle have, ville da føre til en berigelse af vores kunde, fordi han med en genopførelse + renter derudover, ville blive stillet økonomisk bedre, end før skaden skete. Dette kan ganske enkelt ikke være rigtigt eller i overensstemmelse med forsikringsaftaleloven herunder dennes § 24.

Vi bemærker i øvrigt, at vores kundes ombygning af huset er sagen vedkommende.

Der ses således ikke at være en eneste real grund til, at vi skulle betale renter i denne sag."

Klagerne har hertil i skrivelse af 1/14 2004 til nævnet bemærket:

"At Tryg og de øvrige selskabet i deres 'normale forsikringsbetingelser', hvilket Tryg underbygger med en henvisning til bogen 'Husejerforsikring' udgivet 1999-05-01, ser bort fra de præceptive minimumsbetingelser, er naturligvis særdeles beklageligt, men kan ikke ændre det faktum, at alle genstande omfattet af tinglysningslovens § 38 skal erstattes under bygningsbrandforsikringen.

Det er symptomatisk for Tryg at sammenblande berigelsesgrundsætningen og morarenter efter FAL § 24 som en begrundelse for, ikke at være forpligtiget til at betale renter. Der skal betales morarenter fordi Tryg har forsinket erstatningens udbetaling resp. skadens udbedring. Morarenterne er forfaldet, fordi Tryg har afskåret os fra at kunne disponere over erstatningen under bygningsbrandforsikringen, hvilket må gælde både en evt. kontanterstatning som en erstatning, der først kommer til udbetaling efter genopgørelsen."

Afslutningsvist har selskabet anført, at der ikke er nogen resterstatning, der kommer til udbetaling, når genopførelsen er tilendebragt. Der er således heller ikke i den sammenhæng noget beløb, der skal udbetales til klagerne, og dermed heller ikke noget at forrente.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**3 Hvorledes beregnes erstatningen**

Erstatningen, der normalt skal anvendes til at genopføre eller sætte bygningen i stand, fastsættes til det beløb, som efter priserne på skadedagen vil medgå til at genoprette det beskadigede med samme byggemåde på samme sted (nyværdierstatning).

…

Erstatningen udbetales, når det beskadigede er retableret eller repareret.

…

Hvis en erstatning ikke ønskes anvendt til helt eller delvis at genopføre eller sætte bygningerne i stand, kan der foretages fradrag for værdiforringelse på grund af slid og ælde samt nedsat anvendelighed. En eventuel ikke anvendt restværdierstatning vil da ikke komme til udbetaling. Erstatningen kan ikke overstige bygningens handelsværdi."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og finder det ikke godtgjort, at selskabet har tilbudt klagerne kontanterstatning opgjort som nyværdierstatning. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale den opgjorte nyværdierstatning som kontanterstatning.

Navnlig med henvisning til Østre Landsrets dom af 25/2 2004 – trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2004 s. 1427 – kan nævnet endvidere ikke kritisere selskabets renteafgørelse.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand